

odafigyelnie: a szórákozottság ilyenkor már régen nem [egyszerűen] hiba. – Vajon nem merő szórákozottságból [...] kifolyólag történt-e, hogy az emberek azon a fontos napon, azon a [...] téren, ahol joguk volt választani, hogy melyik halálraítélt kapjon kegyelmet, nem annak a nevét kiáltották, akit pedig meg akartak menteni a kereszthaláltól? (*Ancsel É.*)

IX. állomás: Jézus harmadszor esik el a kereszttel

Jézus-követésünk buktatóiban és kudarcaiban nem az a legrosszabb, hogy sokszor legjobb szándékaink is csődöt mondanak, illetve gyengeségünk, butaságunk, lustaságunk vagy gyávaságunk miatt ismételtelen esünk, hanem az a minduntalan feltámadó kísértés, hogy számtalan elesésünk nyomán abbahagyjuk az erőfeszítést, ne próbáljunk már fölkelni és folytatni az utat – és ezzel elkö vessük a legnagyobb ámulást: lemondva Eszményeinkről, leborulunk a Tények előtt. (*Saját, 1997*). [De] aki nem hagyja magát megfosztani bizalmától, akkor sem, ha a célhoz [gyötrelmes] út vezet, és útközben segítségre szorul; aki nem adja föl a reményt, hogy mindennek megvan az értelme, és ez egy szép napon kiderül – az rátalál a fáradhatatlanság ösvényére. (*C. Bamberg*).

X. állomás: Jézust megfosztják ruháitól

A szeretet szenvedése, ez a legtöbb, amit az ember a földön elérhet. Ebben hasonlatossá válhat Istenhez, aki szenved az általa teremtett világ bűnei miatt. S amiképpen Isten nem cserélne a Sátánnal, aki örömét leli a sötétségben, a bűnben és a gonoszságban, úgy az igaz tanító sem cserél a gonosszal, a szenvedő ártatlan sem a diadalmaskodó tömeggel, az éhező sem a dózsölő gazdaggal, s a valódi [vallásosság] sem a hivalkodó kép mutatással. (*Major Ottó*).

XI. állomás: Jézust a kereszthez szegezik

Csak a világ ellen lehet nagy az ember, sohasem a világgal; akiket legyőznek, azok az örök győzők, és a hang valóságosabb, mint a lárma... Az ilyen emberben és általa is szól az Ige. Csak arra van szükség, hogy lelkének legbelső hallását finomra és élesre köszörülje, s akkor majd meghallja a megvesztegethetetlen és egyetlen igazságot, amelyet követnie kell. (*F. Werfel*).

XII. állomás: Jézus visszaadja a Lelket Atyjának

A kereszt volt mindig az utolsó fegyver a vallásoskodó emberek és a világ kezében az igazság ellen, ha már nem tudták elviselni az igazság leleplező világosságát... Még sohasem ítéletek el egyetlen szentet sem anélkül, hogy a közvéleményt ne akarták volna meggyőzni arról, hogy most egy csalót tesznek ártalmatlanná, nehogy az egész népet megrontsa. Az igazságot mindig szektásnak és eretneknek bélyegezve feszítették keresztre. (*J. Kroker*).

XIII. állomás: Jézust leveszik a keresztről

Igaz, a történelem előbb-utóbb minden szenvedést megront, az elszenvedett fájdalmakat semmibe veszi, elnézően lemosolyogja a meggyőződéseket, amelyekért

kínpadra vonattuk magunkat. Ez ellen senki sincs bebiztosítva, aki szenvedett. Mindennek megvan a maga temetője, legszebb céljainknak is. De amíg lehetséges, azon kell lennünk, hogy igazoljuk szenvedéseinket. Mert a szenvedés az egyetlen dolog, amelyet nem lehet kétségbe vonni. (*S. Lenz*).

XIV. állomás: Jézust sírba helyezik

Bár a világ sohasem nyugszik, amíg a sárba nem húz, el nem tapos mindent, ami szent – valami elpusztíthatatlanul megmarad. Lehet azután a vereség mégoly tökéletes, az Ember valahol, valamiképp újrakezdi a küzdelmet, s megment valami töredéket ebből az emlékezésből. És fölébresszve másokban is, továbbadja az idők végezetéig. (*Kodolányi*)

Befejezés

Isten útjai gyakran szövevényesek és látszólag ellentmondásosak. Ha azonban nem csupán előrenézünk, hanem haladunk is előre, akkor mindig lesz elég reményünk ahhoz, hogy tovább éljünk. (*M. Krause*). Ha az utópia oázisai kipusztulnak, a banalitás és a tanácstalanság sivatagjai fognak elterpeszkedni. (*J. Habermas*). A tökéletesség útjának meglátása hívás a tökéletességre. (*J. H. Newman*). Boldog, aki nem fojtotta el látomását. (*T. de Chardin*)

GARAY ANDRÁS

JÉZUS TALÁLKOZIK A SÍRÓ ASSZONYOKKAL

Lukács evangéliuma őrizte meg ezt a jelenetet. Jézus a síró asszonyokhoz fordult:

"Jeruzsálem leányai, ne engem sirassatok! Inkább magatokat és gyermekeiteket sirassatok...!"

Ez a mondat – és minden mondata Jézusnak a kereszttől – nagyon lényegbevágó üzenet. Mert ez a tartalma: Ti, akik éltek, valójában halottak vagytok. Sirassatok hát magatokat! Ne engem sirassatok, aki maga vagyok az élet. Még akkor is, ha most meghalok.

Jézus nem volt naiv. Tudta – mert látta, naponta tapasztalta, hogy milyen a keresztre feszítés. Júdea és Szamaria főbb útvonalai mentén a mindennapok valósága volt a keresztre feszített emberek látványa és haláltusája.

De miért halottak, azok, akik élnek? Kérdezhetnénk, keresve a Jézusi mondat igazságát. Azok a halottak, akik semmit nem értenek az Isten világából. És ezek az asszonyok ilyenek voltak.

Mi az, amit akkor (és sok esetben a mai napig) nem értettek meg ezek az asszonyok az Isten világából és Jézus tanításából?

Az első, amit nem értettek - Az Isten a Szeretet.

És semmi más. Mi istenképeket alkotunk- a magunk képére és hasonlóságára-, idegen szóval: antropomorfizáljuk az Istent. Elgondoljuk és aztán hisszük, hogy Isten a Haragvó, az Ítéző, a Személyválogató, a Bosszúálló, az Igazságot osztó és persze a Szerető is – amilyenek mi

vagyunk. Egyszerre. És szüksége van Istennek: erre - arra és ezt igyekezünk neki biztosítani. Ezért áldozatot kell neki bemutatni, bárányt (a szegényebbeknek két galambot), majd a saját fiát. Holott Jézus azt mondja: Irgalmat (szeretetet) akarok és nem áldozatot.

A jeruzsálemi asszonyok istenképe ilyen volt. Ezért ők is haragudhattak, ítékezhetnek, bosszút állhattak, áldozatokat mutattak be. És persze szerettek, de csak az övéiket. Harcolni akartak a saját igazságukért. Hitték, hogy Isten velük lesz a lázadásban, a háborúban, az ítékezésben. Hogy Isten Igazságos és az ő igazukat védi. És vagy 40 év múlva elpusztították az országukat és a népet kardéltre hányták.

A második, amit nem értettek - Nincs halál, az élet örök.

Jézus feltámadása erőteljes üzenet: nincs halál, az élet örök. Az a sok bizonytalanság, manipuláció, érzület, félelem, ami ma a halál és az élet körül történik méltatlan az emberhez. Isten a születés és a halál közötti időt adta az embernek. Arra, hogy visszatükrözze azt, amit a teremtéskor mondott: „Készítek embert a saját képemre és hasonlatosságomra”. Tehát az ember: theomorf, „Istenarcú lény” - ahogy Babits is mondja. Szent Atanász (akit Boulad is gyakran idéz) mondatát kell itt komolyan vennünk: „Az Isten emberré lett, hogy az ember Istenné lehessen”. Erős mondat ez is. Félre is érthető a második része. Ezért megszelídítem: az Isten emberi alakot öltött Jézusban, hogy az emberben tudatosodjon a teremtsége és a szeretet képessége.

A jeruzsálemi asszonyok nem így gondolták. Őt azt gondolták, hogy Isten megítéli őket. A bűn, a büntetés, a törvény körül forgott az életük. Ezért nem éltek az isteni szeretet rendjét, nem éltek, mert nem értették.

„Viseld az életet úgy, mint egy könnyű ruhát” – mondja Jézus az egyik apokrif evangéliumban. Mert nincs halál, az élet örök.

És Istenre kell bízunk, mit talál ki az ő leleményes szeretete számunkra a földi halálunk után.

A harmadik, amit nem értettek - hogy a szeretet és a velejáró áldozat – képes megváltoztatni az embert és a világot.

A szeretet és az áldozat összekapcsolódó fogalmak. Mert a szeretet túlmutat önmagunkon. Szeretni Jézus szerint annyit tesz: adni, szolgálni, szelíden élni. És ez áldozat is. Aki valójába szeret, az ezt tudja, tapasztalja, éli. Isten Jézusban bemutatott szeretete megváltotta a világot. Értsük ezt is jól. Nem a haragvó (antropomorf, csak a tudatunkban létező) Istent engesztelte ki - ilyen csak Pálnál van, nem Jézusnál – hanem egyértelművé tette, hogy Istennek mi tetszik. Mi a hozzá méltó élet. Mondhatjuk, hagyományos módon is: kiszabadított a bűn rabságából. Ez is furcsán cseng ma. De Jézus tanítása ezt is helyre teszi: változtassátok meg a gondolkodásmódokat. A Jézushoz tartozás fokmérője ez: a megváltoztatott gondolkodás. És ehhez Isten mindent

megad, tehát kiszabadít a szeretetet nélkülöző vagy torzan értelmező gondolkodás és élet rabságából.

És ahogy Jézus tanítása, szeretete és áldozata megváltotta a világot, a mi szeretetünk és áldozatunk megváltotta a mi világunkat. A kapcsolatunkat a családban, a barátok között, a munkahelyen, a szomszédal az utca emberével, a hatalmi struktúrákkal szemben.

A jeruzsálemi asszonyok ezt nem így gondolták. Úgy gondolták, hogy az erő, a pénz, a vallási/faji összetartozás, hatalmi játszmák, az Isten kiengesztelése változtatja meg a világot. És mi lett ebből, mert - ne legyenek illúzióink - ez a mai világunk. Ők győztek. A jeruzsálemi asszonyok érzülete. És ez az érzület nyomorítja meg és pusztítja el ezt a világot. A hamis ideológia mentén: hogy nem a szeretet az, amit élni kell.

Ezekért monda Jézus, hogy magatokat sirassátok. Mert Ti vagytok a halottak. És aki szeret, az él.

Jézus velünk is úgy van, mint a jeruzsálemi asszonyokkal. Megkérdezi: értetek engem? És nekünk erre választ kell adnunk, mert az idő valami rejtélyes módon besűrűsödött az elmúlt években. Ma a torz emberek, torz kapcsolatokkal, torz értékrenddel és ideológiákkal egy torz világot hoznak létre. Ez a torz világ holnap vagy holnapután dübörgő módon lesz jelen az életünkben.

Pár hónapja Thébában egy kopt fiatalal, Malakkal, beszélgettem. Miről másról, mint a „helyzetről”. „Fel vagyunk készülve a legrosszabbra is” - és a szívére mutatott. „Nem fegyverraktárunk van, vagy pusztító ideológiánk, hanem a belső béke.”

Ez a belső rend, a szív békéje a szeretet értékeivel való azonosulás tesz bennünket képessé egyedül arra, hogy ne sirassuk önmagunkat. Ne! Mert tudjuk, jó úton járunk és élünk. Örökké.

Dunakeszi, 2017. április 14. Nagypéntek templomi keresztút

HOLLAI KERESZTÉLY

ISTENTISZTELET, ÖSSZEJÖVETEL (SZÜNERKHOMENÓN – AHOGYAN PÁL NEVEZI), MISE

Jézus utoljára békésen a zsidók legnagyobb ünnepén, pészahkor volt együtt a barátaival.

Ezt az ünnepet évente egyszer ülték meg – aki tehette Jeruzsálemben, ahogyan akkor Jézusék is.

Az ünnep legnevezetesebb eseménye az előestén megtartott összejövetel, amelynek pontosan meghatározott rendje (=széder) volt. Maga az ünnep lényege az emlékezés az egyiptomi szolgaságból való megszabadulásra. Ehhez társult egy modernebb gondolat is: emlékezés a Júdás Makkábeus felkelés sikerére; tehát mindkét szempont: emlékezés a szabadulásra.

A közösségben megtartott ünnepi összejövetel egyes mozzanatainak mindig átvitt értelme, jelentősége is volt.